

Kmečka trgovina

Za poživitev lesne trgovine in industrije

Trgovina z lesom se ne razvija tako, kakor bi bilo to želeli. Zastoj je nastal v izvozu v Nemčijo in Italijo. Nemci nimajo denarja, da bi les plačevali izven kliringa, v kliringu pa prihajajo izvozniki prepočasni do kupnine. V Italiji pa je letos gradbena delavnost — privatna in državna — zelo majhna. V obeh državah se pač pozna velika izčrpanost, ker sta vse, kar sta posedovali, vrgli v oborožitev. To sedaj vpliva tudi na našo prodajo lesa. V Beogradu je bila v četrtletju seja strokovnega odbora za les, katere so se udeležili tudi predstavniki slovenske lesne trgovine in industrije. Razpravljalo se je predvsem o preureditvi naših trgovskih odnosov z Nemčijo. Slovenska delegacija je predlagala nekatere spremembe. Potem se je vršila razprava o odnosih z Italijo ter se je ugotovilo izboljšanje medsebojnega kliringa, kar vzbuja upanje, da bo mogoče naš izvoz v Italijo primerno povečati. Slovenski predstavniki so poudarili potrebo pogajanj s Švicco ter s prekomorskimi državami, da se dvigne izvoz našega lesa. Zahtevali so tudi znižanje prevoznine na železnici za celulozni in brusni les. Za našo pomorsko lesno industrijo pa bo važno, da se zanimajo za naš les zopet v večji meri mažarski uvozniki. Na Mažariko je poprej Avstrija veliko izvažala, sedaj pa ta izvoz polagoma zastaja.

Živina

Mesarji po mestih dvigajo ceno mesa — samo v Mariboru so ga podražili za 2 din pri 1 kg. Temu primerno bi se morala dvigniti tudi cena goveje živine, kar pa se žal nikjer ne vidi. Cene so ostale v splošnem stare. Na zadnjih sejmih je bil položaj sledeč:

Ljubljana: volji 3.75—5.75 din, krave 2.25 do 5.25, teleta 7—8 din. — Maribor: debeli volji 4.50 do 5.75, poldebeli 3.60—4.50, plemenski 4.75—6, bikli za klanje 3.50—5 din, klavne debele krave 4—5.25, plemenske 3.50—4.50, klobassarice 2.50 do 3.50, molzne 3.75—5, breje 3.50—4.25, mlada živina 4.50—5.75, teleta 5.50—7.50 din. — Sobota: bikli 5—6, 4—5 in 4 din, telice 5—6, 4.50—5 in 4, krave 4—4.50, 3.50 in 2.50—3, teleta 5.50—6.50 in 5—6 din. — St. Jurij pri Celju: volji 5.50—6 din, 4—5, mlade krave 4—5.50, stare krave 2.25—2.75, teleta 6—6.50 din. — Ptuj: volji 5—6, krave 2.50 do 5.50, bikli 3.75—4, junci 4—5, telice 4—5.50, teleta 6 din. — Šmarje pri Jelšah: volji 5.50, 4.50 in 3.50, telice 5, 4 in 3.50, krave 4, 3.50 in 2.50, teleta 6 in 5 din. — Sevnica: volji 6, krave 4—5, junci 5—6 din. — Kranj: volji 6.25, 5.50 in 5 din, telice 6, 5.25 in 4.75, krave 5.50, 4.50 in 4 din, teleta 7.50 in 7 din. — Laško: volji 5—5.75, 5 in 4.50—4.75 din, telice 5.50—5.75, 5 in 4.50—4.75, krave 4.25, 4 in 3—3.75 din, teleta 6 in 5.50 din.

Svinje

Dočim se opaža, da pri živini cena zaradi pomanjkanja krme tu in tam že pada, je cena svinj, zlasti plemenskih, zelo čvrsta. Na mariborskem sejmu so se prodajali mladi prašički 5—6 tednov stari po 65—100 din, 7—9 tednov po 110—130, 3—4 mesece 150—210 din, 5—7 mesecev po 300 do 390, 8—10 mesecev po 420—490, eno leto po 710—820 din, 1 kg žive teže 6.50—7.25, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din. — Na sejmu v Ptujju so bili pršutarji po 7.50—8 din, debele svinje po 9, plemenske 6.75—7.50 din za 1 kg, mladi pujski 6—12 tednov stari po 65—130 din. — V Posavju so mladi pujski po 160—180 din za glavo, špeharji po 9, pršutarji po 7 din za 1 kg. — Na Gorenjskem so cene svinj visoke. Špeharji so po 10.50, pršutarji po 8—9.50 din za 1 kg. — Tudi v Prekmurju so svinje drage. Špeharji so po 8.50 do 10, pršutarji po 8—9.50 din. — V Ljubljani so mladi prašički po 120—200 din komad.

Sirove kože in volna

Goveje sirove kože so po 10—14 din, teleče po 12—15 in svinjake po 8—12 din za 1 kg. — Ovčja volna, neoprana, je po 24—26 din, oprana volna pa je po 32—36 din za 1 kg.

Konji

Trgovina s konji je prav živahna ter je za lepimi, težkimi konji precejšnje povpraševanje. Cene so bile na zadnjih sejmih sledeče: v Ptujju 1300—6500 din, žrebeta 1200—2300 din, v Ljubljani 3000—3500 din, na Gorenjskem po 5000 do 6000 din za glavo.

Vino

Zaloge našega vina so zelo majhne, zlasti v Slovenskih goricah in na Dolenjskem, dočim ga je okrog Virštana in na bizeljskem področju nekaj več. Cene so zelo čvrste ter so postale enakomerne za vse Slovenijo. Tako danes ni skoraj dobiti namiznega vina pri kmetu izpod 5 din za liter na veliko, le v virštanskem področju se še prodaja po 4.50. Splošno pa se lahko reče, da so cene namiznemu vinu od 5—8 din, boljsemu sortiranemu vinu pa od 7 do 8 din za liter. — Gorice kažejo zaenkrat zelo lepo, zelenje se s prvimi toplimi majskimi dnevi jako hitro razvija, nastavek je lep in škoda po pozehi ni tako velika, kakor se je prvotno mislilo. — Cena fruškogorskih vin (Slavonija) je naslednja: navadno črno vino 3.80 din, skadarika in riziing 4—5 din, muškata 5.20 din za liter.

Polži

Za Prekmurje, Ptujsko polje, Haloze in nekatere druge kraje je nabiranje in prodaja polžev posebno za ravnne sioje precejšnjega pomena. Posebno družine z velikim številom otrok, ki so za iskanje in nabiranje polžev najbolj pripravni, zaslužijo s tem lep denar. Središče trgovine s polži je Čakovec. Polži se izvažajo največ v Francijo, kjer jih radi jedo. V lanskii sezoni so plačevali

Živinska krma

Zaradi neprestanega deževja in mrzle pomladi je trava v rasti znostala, paše se ni, stare zaloge krme so že izčrpane, nova košnja pa bo slaba in tako je začela cena živinske krme močno naraščati. V enem tednu je skok cen zelo visok. Najdražje je seno na Gorenjskem, kjer imajo malo travnikov, pa je bila živina vsako leto ob tem času že na paši na planinah, sedaj pa je tam še sneg. Ponekod prodajajo seno po 125 din za sto kilogramov. Povprečno pa je v naših krajih sedaj cena za seno 70—80 din, za slamo 30—40 din.

V splošnem pa: cene poljskih pridelkov rastejo!

Naše čitatelje opozarjamo, da so cene vsem kmečkim pridelkom v porastu. Podražil se je krompir (na mariborskem trgu se prodaja merica po 9 din), podražila so se druga živila, prav bi bilo, da se podraži tudi živina, ki je sedaj tako nizka v ceni, dočim mesarji dražijo meso. Prav tako je tudi pri vinu, pri živinski krmi. Kmetje naj ne dajejo pod ceno, ker se bodo drugače z draginjo, ki je zavlada po mestih, okoristili samo prekupčevalci in trgovci!

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Veljavnost plačila kupnine zastopniku prodajalke. R. S. K. v Solčavi. Od Kletarske družbe ste spotom njenega zastopnika kupili vino, kupnino izročili temu zastopniku, Kmetarska družba Vas pa terja na ponovno plačilo, češ, da od navedenega zastopnika, ki da sploh ni več njen zastopnik, ni sprejela nikakega denarja. — Ako je bil navedeni zastopnik trgovski pooblaščenec ali trg. potnik Kletarske družbe, za katero skoro gotovo veljajo določbe trgovskega zakona, tedaj velja zakonita domneva, da je bil zastopnik pooblaščen sprejeti kupnino za blago, ki ga je on prodal. Le ako je naročilnica ali faktura vsebovala kako nasprotno določbo (n. pr. da zastopnik ni upravičen k sprejemu kupnine, ali da veljajo le plačila neposredno družbi), ali ako ste na kak drug način zvedeli, da zastopnik ni upravičen k sprejemu denarja, odnosno, da ni več zastopnik družbe, tedaj bi morali kupnino še enkrat plačati, ako jo je zastopnik poveril — sicer pa ne.

Carinske in monopolne kazni; jamstvo očeta? S. Simon v J. Vaš polnoletni sin je brez Vaše vednosti šel preko meje in ob povratku prinesel s seboj zavojček avstrijskega tobaka, štiri cigarete, nov nahrbtnik in novo pletenko. Dravsko finančno ravnateljstvo ga je obsodilo na plačilo 1119 din, terja pa plačilo tudi od Vas (ker sin nima premoženja); finančarji so Vam zarubili živino in že določili dražbo. — Za kazniva dejanja, ki jih zagreši polnoletni sin brez deležništva očeta, oče nikakor ne odgovarja. Predvsem bi morala tudi zoper Vas iziti kazenska odločba, zoper katero bi se mogli z uspehom pritožiti. Ako je obsojen le sin, tedaj se v izterjavo njemu naložene kazni ne sme voditi izvršba v Vašo imovino. Ako so bodisi pomotoma, bodisi namenoma zarubili Vašo imovino in prošnja pri starešini finančne kontrole na ustavitve izvršbe ne pomaga, vložite takoj izločitveno tožbo (lahko na zaplato) pri sodišču zoper državni erar ter hkratu predlagajte takojšnjo odločitev izvršbe, odnosno prodaje zarubljenih predmetov z utemeljitvijo, da Vam preti nepopravljiva škoda.

Služba pri granicarjih. F. Hrastnik. K mejni četi se sprejemajo jugoslovanski državljani, ki so dobrega obnašanja, zdravi in za službo sposobni, ki so že odslužili svoj kadrovi rok, ki niso preko 30 let stari (ako so redovi ali kaplari) ali ne preko 35 let (ako imajo višjo čržo) in ki se zavežejo, da bodo najmanj tri leta služili pri mejni četi. Prošnjo za sprejem morate nasloviti na poveljnika graničnih čet v Skoplju.

Podpora pri vojakih obolelemu. J. Plevčak. Vaš sin je lani nastopil vojaško službo; pri vojakih je zbolel, narkar so ga začasno odpustili ter poslali domov. Doma leži bolan in potrebuje dobro hrano. Vprašate, ali in kje bi mogli dobiti kako podporo za svojega bolnega sina. — Vojaška oblast sama skrbi za bolne vojake v voja-

skih bolnišnicah, ako smatra, da so oboleli pri vršenju službe. Ako pa smatra, da si je vojak nakopal bolezen po lastni veliki malomarnosti ter ga pošljejo domov, mu ne daje nikake podpore. Kolikor vemo, ne obstoja nikak fond za podpore, kakor ga Vi želite.

Pokojnina vdove po občinskem uslužbencu. J. G. v T. Občinski uslužbenec, star 68 let, s 27 let službe, je že devet let poročen. Žena je 20 let mlajša od njega ter jo strašijo, da v primeru smrti omenjenega moža ne bo dobila nikake pokojnine, ker je za toliko let mlajša od njega. Vprašate, da-li res zakon kaj takega določa. — O kaki taki zakoniti določbi nam ni nič znane. Žena bo pokojnino vsekakor dobila, ako ne bo morda ob času smrti moža sodno ločena od njega po svoji izključni krivdi. Izbubila pa bi pokojnino, če bi se vnovič omožila; ako bi vstopila v državno, banovinsko ali občinsko službo, dolder bo služba trajala, ali v kako drugo službo, če bodo presegali službeni prejemki trikratni iznos na njo odpadajoče pokojnine; nadalje z obdobjem radi kakega kaznivega dejanja, zaradi katerega bi tudi njen mož bil izgubil osebno pokojnino, in končno z izgubo državljanstva.

Vknjižba na dedščino. A. Koren. Delodajalec Vam že od leta 1934 dolguje 500 din; je v nezanesljivih razmerah in vprašate, ali se ne bi mogli zavarovati z vknjižbo na njegovo dedščino. — Ako je dolžniku dedščina že prisojena, posežete lahko po njej z rubežjo, plačilno prepovedjo tretjedolžniku in predkazom Vam v poteg; ako je zastavna pravica za to dedno terjatev kje vknjižena, lahko dosežete vknjižbo nadzastavne pravice. To vse velja, ako ste svojo terjatev že iztožili, odnosno imate že izvršilni naslov. Ako slednjega še nimate, Vam lahko dolžnik cedira del svoje dedščinske terjatve in sam dovolj vknjižbo podzastavne pravice. Izvršilni naslov lahko dosežete s sodno poravnavo ali s plačilnim poveljem, seve tudi s tožbo, odn. sodbo.

Akontacije za les in zaščita. I. Rutar. Za lesnega veletrgovca ste kupovali les, pri čemur Vam je dal večji znesek na kredit v manjših obrokih proti podpisu kreditnega pisma in zemljiško-knjižnem zavarovanju, napisal pa je na pobotnice za ceno za les. Vi izpolnjujete vse pogoje zaščitenega kmeta, a navedeni upnik Vam zaščite ali 50% znižanja noče priznati, češ, da gre za trgovski dolg na blagu. — V predmetnem primeru nikakor ne gre za dolg, ki bi izviral iz nakupa blaga na up, ker se pod blagom razumejo le življenjske potrebščine (kakovostne in človeška in živalska hrana, pohištvo, obleka), orodje in kmetijske priprave, ki se ukoriščajo samo z uporabo človeške in živalske moči. — Vam se zaenkrat ni treba brigati za dosego znižanja in plačilo, marveč počakajte na tožbo, kjer boste ugovarjali, da Vam pritiče zaščita; v tem primeru Vam mora upnik izročiti najprej novo zadolžnico, narkar šele morate plačati zapadle obroke.